

GEWOON GEMMA

Carmen de Bruijn

Proloog

Toen ik geboren werd, was je er al. Ik zie mijn geboortekaartje voor me. Ik zie jou. Je staat op een rond krukje met beide handen stevig om de rand van de wieg geklemd. Nieuwsgierig kijk je naar je nieuwe zusje onder het witte, met kant omzoomde laken.

Was ik maar niet weggegaan.

Langzaam probeer ik mijn linkerbeen op te tillen. Mijn adem stokt en heel mijn lichaam verstijft van de pijn. Het been lijkt vastgenageld aan de keien.

We staan hand in hand op de kermis. We hebben allebei bolle wangen en een kaarsrechte pony. Het donkere lakjasje valt net over je billen. Het is bordeauxrood, dat weet ik van mama. De kraag en de biezen langs de sluiting en zakken zijn van witte teddystof. Daaronder draag je witte kniekousen. Ik sta naast je in een dik doorgestikt jasje van dezelfde stof als jouw kraag en een lichtkleurige lange broek. We hebben zwarte schoenen aan met ronde neuzen. Op de achterkant van de zwart-witfoto staat: 1970. Jij bent vier en ik twee.

Ik moet hier weg.

Niet ver van me vandaan kabbelt de zee tegen de rotsen. Het geluid mist de kalmerende werking die het normaal op me heeft. Het getij zit gelukkig mee, het wordt eb. Mijn maag trekt samen. Ik probeer omhoog te komen, maar mijn hoofd valt terug op de koude stenen. Een warme brij glijdt over mijn wangen naar mijn nek.

De wolken vervagen. Mijn oogleden zijn zwaar. Wordt het al donker?

Nee! Wakker blijven! Ik sper mijn ogen zo ver mogelijk open.

Gemma. Ik moet naar Gemma. Wie zorgt er nu voor Gemma?

Dan is alles zwart.

2003

maart - december

1

Maasrade

JANNE

Met grote passen loopt Janne de badkamer uit. Waarom luistert hij nou niet? Ze trekt de gangdeur verder open en blijft abrupt stilstaan met een voet voor de ander, alsof iemand het beeld heeft stilgezet.

Buiten leunt een vrouw met haar handen boven haar ovale bril tegen de glazen pui van de keuken. Ze heeft een korte, brede neus met een bol uiteinde.

Wie is dat in hemelsnaam? Hoe is ze in de tuin gekomen?

Zodra ze oogcontact hebben, laat de vrouw haar armen zakken. Ze zet twee stappen achteruit.

James rent hysterisch heen en weer langs het raam. Zijn harde blaf doet pijn aan Jannes oren. Hoe reageer je als je plotseling oog in oog staat met een wildvreemde vrouw, die op onverklaarbare wijze in je hermetisch afgesloten tuin is beland? Als dit een film was, zou ze gillen, maar dat lijkt haar iets te dramatisch nu. Ze kan zich omdraaien en terug naar de badkamer lopen, misschien verdwijnt de vrouw dan vanzelf.

De vrouw lacht en zwaait. Ze lijkt niet van plan om weg te gaan.

Dat geblaf. Eerst dat oplossen. Janne knoopt de loshangende ceintuur van haar grijze ochtendjas strak om haar middel. Ze loopt over de koude vloertegels naar James en strekt haar armen uit. Net voordat ze hem kan pakken, springt hij opzij. Hij rent achter haar langs naar de andere kant van de pui en blaft verder. Het raam zit vol vieze vegen van zijn natte neus. 'Blijf!' Janne bukt, houdt de hond met twee handen vast en tilt hem op. Hij worstelt in haar armen. Ze zet hem in de gang en trekt de deur snel dicht. James blaft stug door.

Ze zucht. Dit had ze niet in gedachten voor vanochtend. Langzaam loopt ze terug naar het raam en haalt haar handen door haar haren. Er zit niets anders op dan vragen wat de vrouw wil.

De lach op het gezicht van de indringster wordt breder.

Hoe krijgt ze haar zo snel mogelijk weg? Ze ziet er niet gevaarlijk uit. Janne draait de sleutel om en schuift de pui een stukje open.

De vrouw stapt naar voren en kijkt door de smalle opening recht in Jannes ogen.

‘Hallo, ik ben Gemma. Mijn zus en ik komen hier wonen.’ Ze wijst naar het atelier aan de rechterzijde van Jannes huis. De kant van de boerderij die te koop staat. ‘Leuk, hè? Hoe heet u?’

Janne fronst. Het is zaterdagochtend, ze staat in haar ochtendjas en alleen een dun nachthemd eronder, met een vreemde vrouw voor haar neus. Hoezo leuk? Er komt nooit iemand ongevraagd de tuin in. Hoe kan de boerderij van Karel nu al verkocht zijn? Die staat pas twee weken te koop. Achter de rug van de vrouw vliegt een roodborstje naar de voedertafel. Hij pakt een meelworm en werkt hem in twee snelle bewegingen naar binnen. Buren moet je te vriend houden. Dat zei haar oma altijd. ‘Hoe ben je achteromgekomen?’

‘O. De poort, die was open.’ Ze heeft nog steeds een lach op haar gezicht, alsof het volkomen normaal is dat ze hier staat.

‘Open?’ Janne vergeet nooit de poort af te sluiten. Toch is dat de enige manier om in de tuin te komen, tenzij... Ze bekijkt het postuur van de vrouw. Ze is klein van stuk, ongeveer een meter vijfenvijftig, bijna een kop kleiner dan Janne. Ze heeft een smalle taille, stevige heupen en bovenbenen, een typische peervorm. Het lijkt onwaarschijnlijk dat de vrouw over de hoge schutting is geklommen. ‘Maar je kunt niet zomaar bij iemand achteromlopen!’

De vrouw knippert een paar keer met haar ogen. De lach is verdwenen.

Hoe oud zou ze zijn? Ze heeft een jonge uitstraling, maar bij haar ogen zitten wel wat rimpels en in het korte zwartbruine kapsel glinsteren een paar zilveren haren.

‘Sorry, ik wist niet dat u nog niet goed wakker was. Ik wilde alleen komen kijken omdat we nu burens zijn.’ De blik van de vrouw dwaalt over Jannes gezicht en haren. ‘Ik kom wel een keer terug met Woudy, misschien is dat beter. O, en er zit iets wits bij uw mond.’

Ook dat nog. Janne wrijft met de rug van haar hand langs haar gezicht. Waarom zegt ze u en... ‘Wie is Woudy?’

‘Dat is mijn zus. Ze is aan het praten met een man die het huis gaat opknappen. Ik krijg de grootste slaapkamer met een knutseltafel en een televisie. Die komt aan de muur te hangen. Als het af is, moet u maar een keer komen kijken, buurvrouw. U heeft wel een leuke hond. Hoe heet die?’

Janne kijkt over haar schouder naar de gangdeur. Het is stil. ‘Het is een teckel. Hij heet James. En je hoeft geen u te zeggen, ik ben Janne. Janne Meevis.’

De vrouw kijkt haar lang aan. ‘Janne en James, allebei met een j, dat is leuk. Twee j’s.’

Janne forceert een glimlach. Ze denkt aan de vogel. ‘Het zijn zelfs drie j’s. Mijn dwergpapegaai heet Jopie.’ Waarom zegt ze dit nou? Niet verder het gesprek aangaan, deze jongedame moet de tuin uit.

‘Echt waar, wat grappig!’ De vrouw krijgt een verdrietige blik in haar ogen. ‘Mijn moeder heette ook Jopie.’

Heette, verleden tijd. Jannes nieuwsgierigheid groeit. Deze vrouw, ze ziet eruit als begin dertig... ‘Jij heet dus Gemma. En verder?’

‘Niks, gewoon Gemma.’

‘Ik bedoel je achternaam.’

‘O.’ Ze giechelt. ‘Onze achternaam is Maessen. Met ae en dubbel s.’ Ze kijkt op haar horloge. ‘Nou, hoie buurvrouw Janne, tot de volgende keer.’ Ineens loopt ze naar de poort. Ze draait zich nog een keer om en zwaait.